

Odszkodowanie za niewykonaną lub źle wykonaną umowę

data aktualizacji: 2019.05.14 autor: Joanna Chrostowska, radca prawny

(fot. Fotolia)

Umowy wszelkiego rodzaju zawieramy częściej niż nam się wydaje, wiele z nich nawet o tym nie wiedząc. Zawarcie umowy kojarzy nam się z formalnościami, podpisami, tymczasem większość umów zawierana jest w sposób nieformalny za pomocą e-maila, formularza zamówienia czy zwykłej rozmowy.

Co istotne, również takie umowy nieformalne są ważne, a za ich niewykonanie lub nienależyte wykonanie należy się odszkodowanie.

Zgodnie z przepisami, dłużnik (czyli np. ten który ma nam coś wyświadczyć) obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Odpowiedzialność na podstawie ww. zasad, zwana odpowiedzialnością kontraktową, wymaga spełnienia przesłanek, jakimi są: szkoda, niewykonanie lub nienależyte wykonanie istniejącego zobowiązania, związek przyczynowy między niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem

zobowiązania a szkodą, która musi być następstwem okoliczności, za które dłużnik ponosi odpowiedzialność.

Szkoda stanowi różnicę między stanem majątku wierzyciela (czyli tego, na rzecz którego miało zostać wykonane świadczenie) wskutek naruszenia zobowiązania a hipotetycznym stanem, jaki by istniał, gdyby dłużnik zachował się zgodnie z treścią zobowiązania. Jej wysokość nie zawsze odpowiada wartości przedmiotu świadczenia, którą może znacznie przekraczać. Szkoda w postaci różnicy między wartością rzeczy bez wad a wartością wadliwego przedmiotu świadczenia może objąć wydatki potrzebne do naprawienia rzeczy, nawet jeszcze nieponiesione.

Przykładowo, zlecamy mechanikowi naprawę samochodu, mechanik okazuje się niekompetentny i zamiast naprawić silnik, uszkadza go całkowicie. W konsekwencji naprawa samochodu będzie znacznie droższa niż wynagrodzenie mechanika, bo do używania samochodu konieczne stało się kupienie nowego silnika i to właśnie jest szkoda właściciela pojazdu.

Niewykonanie zobowiązania polega na tym, że dłużnik w ogóle nie świadczy lub świadczy inny przedmiot niż objęty zobowiązaniem (np. zamówiliśmy pralkę a dostarczono nam zmywarkę).

Z kolei, o nienależyтым spełnieniu świadczenia można mówić w aspekcie zachowania terminu, miejsca i sposobu czy też jakości w szerokim rozumieniu tego słowa, np. w przypadku świadczenia rzeczy uszkodzonej, braku opakowania czy informacji dotyczących towaru w postaci instrukcji obsługi, korzystania, złego zorganizowania wycieczki.

Co istotne, dłużnik ma obowiązek naprawienia szkody tylko wówczas, gdy niewykonanie zobowiązania lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które odpowiada.

A zatem, dłużnik może bronić się przed odpowiedzialnością tym, że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi on odpowiedzialności. Jednakże podkreślić należy, że nie może stanowić okoliczności ekskulpującej dłużnika fakt, iż przyjął on w umowie zamówienie w rozmiarach lub w terminie nieodpowiadającym jego osobistym możliwościom czy jego przedsiębiorstwa. W stosunku do takiego dłużnika nie można z reguły mówić o braku winy, skoro już w chwili zawarcia umowy wie on, że nie będzie mógł wykonać w ogóle lub w sposób należyty zobowiązania, którego się podejmuje.

Źródło: <https://eglos.pl/aktualnosci/item/31986-odszkodowanie-za-niewykonana-lub-zle-wykonana-umowe>